Riksdagens förvaltningskontors författningssamling

ISSN 0281-7004

RFS 1984: 7

Utkom från trycket
den 13 juli 1984

Handläggningscirkulär beträffande vissa frågor om anställningsvillkor för riksdagen och dess myndigheter

1 Inledning

1.1 Riksdagens förvaltningskontors roll på förhandlingsområdet

Enligt 1 § lagen med instruktion (SFS 1983: 1061) för riksdagens förvaltningskontor (RFK) skall RFK i den omfattning som närmare preciseras i instruktionen handlägga förvaltningsärenden som rör riksdagen och dess myndigheter. RFK skall vidare företräda riksdagen och dess myndigheter vid centrala förhandlingar som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Då RFK inrättades år 1966 (KBaU 1966: 1) beslutade riksdagen att kontoret skulle, om annat ej stadgats, för riksdagen och dess myndigheter ha befogenheter motsvarande dem som tillkom statens avtalsverk (numera statens arbetsgivarverk) för statsförvaltningen i övrigt. Flertalet avtal som RFK sluter med de centrala arbetstagarorganisationerna (Centralorganisationen SACO/SR, Statsanställdas förbund samt TCO:s statstjänstemannasektion, TCO-S) hänvisar till avtal som slutits mellan statens arbetsgivarverk (SAV) och nämnda centrala arbetstagarorganisationer. Till dessa senare avtal är ofta knutna särskilda bestämmelser (arbetsgivarnyckel), som anger att arbetsgivarens befogenheter i vissa fall utövas av SAV. I enlighet med ovannämnda riksdagsbeslut utövas motsvarande befogenheter av RFK inom riksdagens förhandlingsområde om inte annat sägs i särskilda föreskrifter som utfärdats av kontoret.

Befogenhet att inrätta ordinarie tjänster har enbart riksdagen, medan myndighet under riksdagen får inrätta andra tjänster inom ramen för tillgängliga medel och i den utsträckning som anges i myndighetens instruktion (motsv.). Fastställande av anställningsvillkor skall i vissa fall underställas RFK.

Riksdagens förvaltningskontor meddelar i detta cirkulär med stöd av 2 § 3 p. i sin instruktion allmänna föreskrifter och råd beträffande handläggningen av vissa frågor om anställningsvillkor.

Cirkuläret avser det tjänstemannaområde där RFK företräder arbetsgivaren med stöd av kungörelsen (1976: 102) om vissa statliga kollektivavtal m. m., vilken antagits att i tillämpliga delar gälla för riksdagen och dess myndigheter.

Beställningsadress
Riksdagen, tryckeriexpeditionen, Fack, 100 12 Stockholm
Telefon 08-786 41 91

Enligt beslut av riksdagens förvaltningsstyrelse skall bestämmelserna i förordningen (1982: 113) om tjänstemannaanställning för arbetstagare i statligt reglerade anställningar i tillämpliga delar gälla beträffande riksdagen och dess myndigheter.

1.2 Cirkulärets tillämpningsområde m. m.

I cirkuläret meddelas främst föreskrifter om myndighets befogenhet att besluta i frågor om lönegradsplacering eller arvode för nyinrättad tjänst m. m.

Cirkuläret innehåller inte några anvisningar för tolkning av de avtal RFK slutit. Cirkuläret avser inte anställning som omfattas av chefslöneavtalet eller som avses i 1 kap. 6 § LOA.

Avsnittet 2 gäller inte för sådana särskilt angivna tjänster för vilka RFK genom skilda beslut med stöd av RFK:s instruktion 2 §, 5 st. överlämnat till en myndighet under riksdagen att föra förhandling och sluta kollektivavtal i vissa frågor om anställningsvillkor.

Vad som sägs i cirkuläret om lönegrad gäller i tillämpliga delar även tjänstetidsklass.

Angående innebörden av begreppen arvodestjänst, göromålsförordnande och vissa andra begrepp, se 3 § anställningsstadgan för riksdagen och dess organ.

2 Tjänster i allmänhet

2.1 Allmänt

I detta avsnitt behandlas myndigheternas befogenheter att handlägga frågor om anställningsvillkor för *tjänster på vilka RATF är tillämpligt* (2.2) samt för *arvodestjänster* (2.3).

När lönegrad eller annat anställningsvillkor skall bestämmas för nyinrättad tjänst som avses i RATF, skall enligt 9 § L-RATF beaktas vad som gäller för *andra tjänster inom myndighetsområdet* (enligt protokollsanteckningen till 19 § RATF kan dock lägre lönenivå ifrågakomma i vissa fall). *Myndighet får sålunda inte – t. ex. för att rekrytera någon med särskilda kvalifikationer eller för att behålla någon som söker annan anställning – låta avlöningsförmånerna för tjänsten avvika från de kollektivavtalsenliga.*

Av 2.3 framgår att myndighet inte heller i fråga om arvodestjänst har befogenhet att själv bestämma om bättre förmåner än som enligt kollektivavtal gäller för likartad tjänst på löneplan. Beträffande övriga anställningsvillkor för arvodestjänst hänvisas till vad som föreskrivs i 2.3.

Fråga om att använda kontraktsanställning (jfr 4 § RATF) prövas av riksdagens förvaltningsstyrelse.

De befogenheter som enligt detta avsnitt tillkommer myndighet i fråga om nyinrättad tjänst gäller endast när fråga är om organisatoriskt helt ny tjänst (utökning) eller om utbyte av tjänst av viss typ (viss karriär, viss kategori e. d.).

I 10 § L-RATF finns särskilda bestämmelser om förhandling i vissa fall beträffande tjänster på vilka RATF är tillämpligt.

Om arbetstagarorganisation begär kollektivavtalsförhandling i fråga som avses i avsnitt 2 och myndigheten inte enligt detta cirkulär eller eljest erhållit befogenhet att föra förhandlingen, överlämnas framställningen till RFK som bestämmer vilken myndighet som skall föra förhandlingen.

2.2 Ordinarie, extra ordinarie och extra tjänster

2.2.1 Lönegrad m. m. för nyinrättad tjänst

Lönegrad (jämte i förekommande fall särskilt löneplanstillägg) för tjänst eller göromålsförordnande bestäms av myndigheten med tillämpning av gällande avtal.

Myndigheten skall *samråda med RFK* innan den avgör sådan fråga om den avser lönegradsplacering av ny tjänst och det inom myndighetens verksamhetsområde inte finns någon tjänst med motsvarande arbetsuppgifter, vilken ger myndigheten ledning i fråga om avtalsenlig lönegrad.

Myndigheten skall dock *överlämna till RFK* att avgöra sådan fråga om den är av principiell natur eller kan antas vara av vikt för annan myndighet eller gäller större eller nytillkommen grupp av tjänster eller föranleds av inrättande av nytt verk eller sådan större organisationsförändring som avses i 17 § RATF.

Myndighet erinras om skyldigheten enligt 10 § L-RATF att underrätta berörd arbetstagarorganisation om avsett beslut i fråga om anställningsvillkoren för nyinrättad tjänst.

2.2.2 Ändring av lönegrad m. m. för tjänst

Av 4 kap. RATF framgår när ändring under avtalsperioden får ske av anställningsvillkoren för tjänst. Befogenhet att besluta om ändring enligt 14 § c) RATF tillkommer myndighet endast om RFK genom särskilt beslut delegerat sådan befogenhet till myndigheten.

Myndighet bör inför L-förhandling enligt L-RATF samråda med RFK och övriga myndigheter inom riksdagsområdet för att få kännedom om löneutvecklingen inom riksdagsområdet. Det är vidare lämpligt att ta kontakt med myndigheter inom andra delar av statsförvaltningen, speciellt i lönefrågor beträffande personalgrupper där man har mer eller mindre gemensam rekryteringsbas med dessa myndigheter men även i fråga om sådana funktioner som personaladministration, information, revision osv.

2.2.3 Prestationsberoende avlöningsförmån

Uppkommer fråga om att träffa överenskommelse om prestationsberoende avlöningsförmån (jfr 10 § 1 mom RAST) skall *RFK underrättas* härom innan frågan tas upp med arbetstagarorganisation. RFK bestämmer i förekommande fall vilken myndighet som skall föra förhandling om sådan förmån.

2.2.4 Särskilda bestämmelser enligt 6 § 8 mom AST

Påkallar arbetstagarorganisation förhandling rörande sådana särskilda bestämmelser som avses i 6 § 8 mom. AST – dock inte särskilda bestämmelser om sådana lönetillägg m. m. som enligt L-RATF får regleras genom lokalt kollektivavtal – eller uppkommer eljest fråga om utfärdande eller ändring av sådana bestämmelser, skall *RFK underrättas* härom. RFK

bestämmer i förekommande fall vilken myndighet som skall föra förhandlingen respektive utfärda eller ändra bestämmelserna.

2.3 Arvodestjänster

2.3.1 I fråga om arvodestjänst som myndighet får inrätta bestämmer myndigheten *arvodet* i den mån detta inte är reglerat i ARV eller annat kollektivavtal.

Myndigheten skall dock *överlämna till RFK* att fastställa arvodet om

a) fråga uppkommer om att vid anställning som är avsedd att vara längre tid än tre månader i annan ordning än som avses i 5–7 §§ L-RATF fastställa arvode som uppgår till högre belopp än som enligt kollektivavtal (se t. ex. 21 § RAST) skulle ha tillkommit arbetstagaren om han varit placerad i lönegrad F 20,
b) fråga uppkommer om att vid anställning som är avsedd att vara längre tid än tre månader fastställa arvode som uppgår till högre belopp än som enligt kollektivavtal skulle ha tillkommit arbetstagaren om han varit innehavare av extra tjänst med samma arbetsuppgifter (se t. ex. 21 § RAST),
c) fråga uppkommer om att fastställa prestationsberoende arvode eller
d) frågan är av principiell natur eller kan antas vara av vikt för annan myndighet eller gäller enhetlig reglering av arvodet för grupp av tjänstemän.

2.3.2 I fråga om andra *anställningsvillkor för arvodestjänst* som myndighet får inrätta gäller vad som följer av lag eller annan författning eller av kollektivavtal såvitt gäller arbetstagare som avses i det avtalet (t. ex. ARV). Om myndighet anser att arbetstagare som ej omfattas av kollektivavtal bör erhålla bättre anställningsvillkor än som tillkommer honom enligt lag eller annan författning skall myndigheten *överlämna till RFK* att bestämma härom. Det bör observeras att avvikelse från vissa bestämmelser i lag (t. ex. semesterlagen) inte får göras genom myndighets beslut utan endast genom kollektivavtal. Förhandling om sådant avtal skall föras av RFK om befogenheten att föra den inte överlämnats till myndigheten.

2.3.3 Innan någon anställs på arvodestjänst skall myndigheten undersöka om han uppbär sådan förmån som avses i 21 § RAST.

2.3.4 Vid bestämmande av anställningsvillkoren för arvodestjänst måste beaktas att semesterlagen är tillämplig även på innehavare av sådan tjänst. Semesterförmån får inte inräknas i arvodesbelopp på annat sätt än som kan ske enligt 5 § tredje stycket semesterlagen.

3 Lokala avtals giltighetstid

Giltighetstiden för avtal som annan myndighet än RFK sluter med stöd av detta cirkulär eller annat beslut skall, om inte annat angetts särskilt, i regel anpassas till giltighetstiden för gällande centrala avtal. Om särskilda skäl talar för kortare eller längre giltighetstid skall myndigheten innan avtalet sluts *samråda i frågan med RFK*.

4 Insändande av avtal, protokoll m. m.

Till RFK skall insändas avskrift (kopia) i två exemplar av

a) protokoll från förhandling för slutande av kollektivavtal och
b) träffat kollektivavtal, utfärdat reglemente eller andra allmänna bestämmelser om anställnings- eller arbetsvillkor.

Detta cirkulär träder i kraft den 1 juli 1984, då handläggningscirkuläret den 29 januari 1975 skall upphöra att gälla.

Riksdagens förvaltningskontor

BÖRJE GUSTAFSSON

Staffan Hansson

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1984